

SỰ KIỆN NỔI BẬT CỦA BÁO CHÍ VIỆT NAM XƯA VÀ NAY

NGUYỄN TẤN TUẤN

Trải qua gần ba thế kỷ hình thành và phát triển báo chí Việt Nam và 100 năm nền báo chí cách mạng, báo chí và báo chí cách mạng Việt Nam đã có những đóng góp quan trọng vào sự nghiệp giải phóng dân tộc, góp phần làm nên những thành tựu vĩ đại trong sự nghiệp xây dựng, phát triển đất nước.

Ngày 15/4/1865, tờ báo tiếng Việt đầu tiên - Gia Định báo - ra số đầu tại Sài Gòn, đánh dấu cột mốc mở đầu của báo chí Việt Nam. Ngày 22/9/1881 trước sự đấu tranh của công luận nước ta, chính quyền thực dân Pháp buộc phải ban hành đạo luật để nói lỏng kiểm soát báo chí tại Nam Kỳ. Tháng 5/1885 phát hành tờ nguyệt san Thông loại khóa trình - tờ báo quốc ngữ tư nhân đầu tiên của Việt Nam.

Năm 1912, ở Cần Thơ, ra đời tuần báo An Hà - tờ báo đầu tiên của một tỉnh nhỏ.

Tháng 1/1918, tạp chí Nam Phong với ấn phẩm đặc biệt ghi ngoài bìa “Số Tết 1918” đã mở màn cho truyền thống làm báo xuân trong làng báo Việt Nam.

Ngày 1/2/1918, tuần báo Nữ giới chung - tờ báo quốc ngữ đầu tiên chuyên về phụ nữ - xuất bản số 1 tại Sài Gòn.

Ngày 21/6/1925, tuần báo Thanh Niên do lãnh tụ Nguyễn Ái Quốc sáng lập ra số đầu tiên, khai sinh nên báo chí cách mạng Việt và ngày đó sau này được trang trọng chọn làm Ngày Báo chí Cách mạng Việt Nam.

Ngày 24/4/1937, Hội nghị Báo giới diễn ra tại Bắc Kỳ được tổ chức lần thứ nhất tại Hà Nội.

Ngày 9/6/1937, Hội nghị Báo giới Bắc Kỳ tổ chức lần thứ hai và ra nghị quyết “Nghiên cứu phương hướng và... nghiệp đoàn báo giới toàn quốc”.

Ngày 1/9/1945, tờ Việt Nam Quốc công báo - tiền thân của Công báo hiện nay ra đời tại Hà Nội.

Ngày 7/9/1945, thành lập Đài Tiếng nói Việt Nam - tờ báo nói cách mạng đầu tiên ở Việt Nam.

Ngày 15/9/1945, thành lập Việt Nam thông tấn xã - là hãng thông tấn chính thức của nước Việt Nam Dân chủ cộng hòa ra đời tại Hà Nội.

Ngày 28/12/1945, Chính phủ lâm thời nước Việt Nam Dân chủ cộng hòa cho phép thành lập Đoàn Báo chí Việt Nam - là tiền thân của Hội Nhà báo Việt Nam hiện nay - do nhà báo Nguyễn Tường Phụng làm Chủ tịch Hội.

Ngày 10/10/1946, tổ chức tiến bộ và cách mạng mang tên “Thống nhất báo chí” được thành lập tại Sài Gòn.

Ngày 4/4/1949, tại Việt Bắc, khai giảng lớp học về báo chí đầu tiên trong lịch sử nước ta mang tên Huỳnh Thúc Kháng do Đoàn Báo chí Kháng chiến mở cuộc đào tạo cán bộ viết báo, thu hút gần 60 học viên.

Ngày 2/6/1950, Chính phủ chính thức quyết định cho thành lập Hội Những người viết báo Việt Nam và để Hội này gia nhập Mặt trận Liên Việt. Xúc tiến Đại hội Hội Những người viết báo Việt Nam lần I, đồng chí Xuân Thủy được bầu làm Chủ tịch Hội.

Tháng 7/1950, tổ chức báo chí quốc tế (QJJ) nhóm họp ở Phần Lan đã công nhận Hội Những người viết báo Việt Nam là thành viên chính thức của tổ chức này.

Ngày 11/3/1951, báo Nhân Dân của Trung ương Đảng ra số đầu tiên.

Ngày 16/4/1954, phái đoàn báo chí Việt Nam có mặt tại Genève, chuẩn bị tuyên truyền cho thắng lợi của chiến thắng Điện Biên Phủ.

Ngày 14/12/1956, Chủ tịch Hồ Chí Minh ký Sắc lệnh số 282-SL về chế độ báo chí.

Ngày 9/7/1957, Thủ tướng nước Việt Nam Dân chủ cộng hòa ra Nghị định số 297/TTg quy định quyền lợi của người làm công tác báo chí

chuyên nghiệp.

Ngày 16-17/4/1959, diễn ra Đại hội Hội Những người viết báo lần II và đồng chí Xuân Thủy tiếp tục được bầu làm Chủ tịch Hội.

Ngày 7-8/9/1962, diễn ra Đại hội Hội Những người viết báo lần III, đồng chí Hoàng Tùng được bầu làm Chủ tịch và Hội những người viết báo chính thức mang tên Hội Nhà báo Việt Nam cho đến nay.

Ngày 4/4/1969, Ủy ban Bảo vệ hòa bình thế giới tặng Hội Nhà báo Việt Nam huy chương vì hòa bình.

Ngày 7/9/1970, thành lập Đài Truyền hình Việt Nam - báo hình cách mạng Việt Nam đầu tiên.

Ngày 7/7/1976, sau khi miền Nam giải phóng, Tổ quốc thống nhất, Hội Nhà báo Việt Nam cùng với Hội Những người viết báo yêu nước và dân chủ miền Nam hợp nhất thành Hội Nhà báo Việt Nam, hoạt động trên phạm vi cả nước.

Ngày 8-10/12/1983, diễn ra Đại hội Hội Những người viết báo lần IV và đồng chí Hoàng Tùng tiếp tục được bầu làm Chủ tịch (tới tháng 1/1987, đồng chí Hồng Chương được bầu Chủ tịch thay đồng chí Hoàng Tùng).

Tháng 1/1985, tạp chí Người làm báo của Trung ương Hội Nhà báo Việt Nam ra số đầu tiên.

Ngày 5/2/1985, Ban Bí thư Trung ương Đảng (khóa V) đã ra Quyết định số 52/QĐ/TU chính thức lấy ngày 21/6 làm Ngày Báo chí Cách mạng Việt Nam.

Ngày 17-18/10/1989, diễn ra Đại hội Hội Nhà báo Việt Nam lần V và đồng chí Phan Quang được bầu làm Chủ tịch Hội.

Ngày 28/12/1989, Quốc hội ra nghị quyết thông qua Luật Báo chí, quy định chế độ báo chí nước Cộng hòa Xã hội chủ nghĩa Việt Nam (luật này được Hội đồng Nhà nước công bố và có hiệu lực từ năm 1990).

Năm 1991, Hội báo xuân truyền thống của làng báo Việt Nam được tổ chức lần thứ nhất.

Thành lập giải thưởng Báo chí toàn quốc, hàng năm bình chọn và trao giải cho những tác phẩm báo chí xuất sắc nhất trong năm.

Ngày 8-9/3/1995, diễn ra Đại hội Hội Nhà báo Việt Nam lần VI và đồng chí Phan Quang tiếp tục được bầu làm Chủ tịch Hội.

Tháng 4/1995, Hội Nhà báo Việt Nam chính thức là thành viên Liên đoàn Báo chí Đông Nam Á (CAJ).

Ngày 6/10/1995, tờ Nhà nước và Công luận của Hội Nhà báo Việt Nam ra số đầu tiên.

Ngày 24-25/3/2000, Đại hội Hội Nhà báo Việt Nam lần VII và đồng chí Hồng Vinh được bầu làm Chủ tịch Hội.

Tháng 4/2000, báo chí Việt Nam trực tiếp in và phát hành tại châu Âu với tờ báo thực hiện thí điểm đầu tiên là tờ Le Courrier du Vietnam của Thông tấn xã Việt Nam.

Ngày 21/6/2000, báo Nhân Dân điện tử chính thức phát hành trên mạng Internet, trở thành nhật báo đầu tiên của Việt Nam.

Ngày 23-27/2/2003, tại Hà Nội và Quảng Ninh, Hội Nhà báo Việt Nam đã tổ chức thành công rực rỡ Đại hội CAJ lần thứ XIV.

Ngày 3/2/2017, giải Báo chí toàn quốc về xây dựng Đảng mang tên Búa liềm vàng lần thứ nhất đã được trao cho những tác phẩm báo chí xuất sắc nhất. Trải qua 8 lần trao giải, giải Búa liềm vàng đã đóng góp thiết thực cho công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng và hệ thống chính trị.

Ngày 3/4/2019, Thủ tướng Chính phủ ký Quyết định số 362/QĐ-TTg phê duyệt Quy hoạch phát triển và quản lý báo chí toàn quốc đến năm 2025.

Ngày 9/6/2023, giải Báo chí toàn quốc về Quốc hội và Hội đồng nhân dân mang tên Diên Hồng lần thứ nhất đã được tổ chức. Ban Tổ chức đã chọn ra 67 tác phẩm xuất sắc để trao giải. Lễ trao giải Diên Hồng lần thứ hai diễn ra ngày 5/1/2024 với 79 tác phẩm được vinh danh.

Ngày 21/6/2025 này, kỷ niệm tròn 100 năm Ngày Báo chí Cách mạng Việt Nam ■